

U T E Č E N C I

Rok 2014 vo svete a na SR

Slovenská katolícka charita v spolupráci s Konferenciou biskupov Slovenska rozposlala do slovenských katolíckych farností leták so základnými informáciami o migrantoch, utečencoch a azyľantoch.
"Ide o to, aby ľudia chápali kľúčové pojmy, mali jasno v číslach a rozumeli súvislostiam. Ak informácie chýbajú, vytvára sa priestor pre širšie jednostranné pohľady a nevyvážených postojov. K otázke utečencov treba pristúpiť v duchu kresnianskej lásky, ktorá si nezakrýva oči pred pravdou, vidí problémy, no zároveň hľadá rozumné, ľudské spôsoby riešenia," povedal o zámere Martin Kramara, hovorca Konferencie biskupov Slovenska. Bratislava 9. augusta 2015 (TK KBS)

V roku 2014
59,5 milióna násilne presídlených osôb na celom svete (približne 42 500 ľudí na každý deň)
- 19,5 mil. utečencov
- 38,2 mil. vnútorné vysídlených
- 1,8 mil. žiadateľov o azyľ
Pokiaľ by sme z týchto 59,5 mil. ľudí vytvorili nový štát, skončil by v celosvetovom meradle na 24. mieste v počte obyvateľov.

Veková štruktúra utečencov:
- <18 rokov 51%
- 18 - 59 rokov 46%
- >60 rokov 3%

Až 86% z celkového počtu utečencov prijali tieto krajiny:

1. Turecko (1,59 mil.)
2. Pakistan (1,51 mil.)
3. Libanon (1,15 mil.)
4. Irán
5. Etiópia

Krajiny pôvodu utečencov:

1. Sýria (3,88 mil.)
2. Afganistan (2,59 mil.)
3. Somálsko (1,11 mil.)

V roku 2014 prijala SR 331 žiadostí o azyľ najmä z týchto krajín:
Afganistan, Somálsko, Sýria. Z toho je 79% mužov a 21% žien.

1,7 mil. ľudí požiadalo o azyľ v rozvinutých krajinách (EÚ, USA, Rusko).

34 300 maloletých detí bez spravidel rodičov, či dospelých príbuzných, požiadalo o azyľ. Na Slovensku sa takto ocitlo v minulom roku **11 maloletých detí.**

Celkovo na SR v rokoch 1993-2015 požiadalo o azyľ 58 065 osôb. Z toho iba 650 žiadateľov získalo azyľ a 645 osobám bola poskytnutá doplnková ochrana.

Iba 126 800 ľudí sa vrátilo do vlastných domovov, čo je najmenej od r. 1983.

Príčiny migrácie:

- 5 ročná občianska vojna v Sýrii (usmrtila viac ako 220 000 civilistov, 12,2 mil. Sýrčanov nevyhnutne potrebuje humanitárnu pomoc, 5,5 mil. sýrskych detí zasiahnutých vojnovým konfliktom, 7,6 mil. násilne vnútorné vysídlených obyvateľov na konci roka 2014).
- Prevládajúce nepokoje v Afganistane si od roku 2001 až po účasnosť vyžiadali viac ako 25 tisíc usmrtených civilistov, viac ako 840 tisíc násilne vnútorné vysídlených obyvateľov a viac ako 2,5 mil. utečencov po celom svete.
- Vojna v Iraku si vyžiadala viac ako 3 mil. vnútorné vysídlených osôb a utečencov.

UTEČENEC - osoba, ktorá nedobrovoľne odchádza zo svojej rodnej krajiny alebo krajiny, kde žila, pretože je prenasledovaná alebo je v krajine zlá politická situácia či vojna. Presun pre utečencov môže byť viac život ohrozujúci, môžu utekať len uprostred konfliktov, nedôstojne s nimi zaobchádzajú prevádzatelia. Utečenci prejdú veľkú časť cesty pešo a sú vystavení dehydratácii, hypotermii a iným zdravotným rizikám (nesú v sebe pocity strachu, traumy, pocity ublíženia, stresu, smútku zo straty identity, straty blízkych a príbuzných, strach z neznáma a podobne)

MIGRANT - človek migrujúci z územia určitého štátu s úmyslom usadiť sa v inom štáte na dobu dlhšiu ako jeden rok.

Hlavný rozdiel medzi migrantom a utečencom

- Migrant odchádza DOBRIVOĽNE za lepšou možnosťou, pričom utečenec je NUTENÝ opustiť krajinu, lebo je v ohrození života.
- Kým migrant sa do svojej krajiny MOŽE vrátiť, utečenecovi takéto návrat nie je UMOŽNENÝ.

VNÚTORNE VYSÍDLENÉ OSOBY - skupina osôb donútená ujsť alebo opustiť svoj domov alebo miesto svojho obvyklého pobytu, najmä v dôsledku alebo s cieľom predísť dôsledkom ozbrojeného konfliktu, situáciám všeobecného ohrozenia (násilia, porušovania ľudských práv alebo prírodných) človekom spôsobených katastrof. Je to osoba, ktorá neprekročila medzinárodnú uznanú štátnu hranicu.

AZYLANT - je cudzinec, ktorému MV SR udelilo azyľ ak žiadateľ splnil tieto podmienky: • má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných, alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do svojho štátu, • je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd • požiadava o zlučenie rodiny Azyľant získava na území SR trvalý pobyt.

OSOBA S DOPLNKOVOU OCHRANOU - osoba, ktorej nebol udeľený na SR azyľ, avšak sú vážne dôvody domnievať sa, že by táto osoba bola v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavená reálnej hrozbe vážneho bezprávia (odsúdenie na trest smrti, mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedoknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilnia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Osoba s DO získava prechodný pobyt na území SR.

Život vo vojnu zničených krajinách

- zničená infraštruktúra a nefungujúce nemocnice bez zdravotníckeho personálu spôsobujú to, že chorí obyvatelia zomierajú na ceste k lekárom
- deti trpiace podvýživou opúšťajú školy a idu pracovať, aby mohli zabezpečiť svoju rodinu
- dlhoročné bývanie v umelohotných stanoch - v zime sú chladné a v lete neznesiteľne horúce pri teplotách nad 50 stupňov. Ľudia zomierajú na podchladenie či horúčky. Nemajú dostatočný prísun pitnej vody. Nedostatočne vybudované kanalizačné systémy, čo spôsobuje šírenie infekčných ochorení.

MIGRÁCIA nie je nový fenomén. Po stáročia ľudia migrovali z dôvodov vojnových konfliktov či za prácou. Za posledných 150 rokov opustilo naše územie takmer milión slovenských obyvateľov za prácou do zahraničia, aby svojej rodine pomohli prežiť. Pred niekoľkými rokmi po otvorení pracovného trhu v EÚ začali enormne migrovať tisíce mladých Slovákov. S pribúdajúcim počtom migrantov najmä z Afriky a Sýrie migrácia dostala inú podobu, pre väčšinu Slovákov možno novú. Naša krajina sa zrazu stala tou, kam ľudia prichádzajú a nielen, z ktorej odchádzajú. S tým jvom rastie na Slovensku aj strach z nepoznaného, ktorý je umocnený slabou informovanosťou. V našej spoločnosti vzniklo viaceré predsudkov o migrantoch a utečencoch.

PREČO SA BOJÍME?

Utečenec je terorista

Faktom však je, že práve aktivity teroristických skupín núti tisíce ľudí opúšťať svoje domovy a krajiny, aby si zachránili to najcenejšie - život. Mnohí z nich sú kresťania, ktorí sa pre svoje presvedčenie ocitajú v utečeneckých táboroch. Od júna 2014 utieklo z Iraku vôľ rozmachu ISIS takmer 20 tisíc kresťanských rodín, čo predstavuje približne 100 tisíc ľudí. Každý žiadateľ o azyľ prechádza prísny azyľovým procesom na Slovensku, ochranu získa len osoba, ktorá spĺňa podmienky.

Utečenci stoja náš štát veľa peňazí

Možno ste sa už stretli s programom Solidarita a riadenie migračných tokov. Je to európsky fond pre utečencov, ktorý podporuje spoločnú azyľovú a prístahovaleckú politiku EÚ. Z tohto fondu bolo financovaných 85% z celkových nákladov na starostlivosť a integráciou utečencov pričom 25% sa financovalo zo štátneho roz počtu. Boli financované služby ako: preplatenie dočasnej finančnej podpory na stravu a ubytovanie, právne a pracovné poradenstvo, výučba slovenského jazyka a podobne. V roku 2015 bol tento európsky fond nahradený novým s názvom AMIF, z ktorého sa budú čerpať finančné prostriedky na projekty zamerané pre migrantov a utečencov.

Utečenci prenášajú choroby

Každý žiadateľ o azyľ je umiestnený do záchranného tábora v Humennom, v ktorom sa vykonávajú lekárske prehliadky a karanténne opatrenia, aby sa zabránilo šíreniu infekčných chorôb.

Utečenci nám berú prácu

Vo väčšine prípadov sa zamestnávajú v pracovných pozíciách, o ktoré Slováci nemajú veľký záujem, pretože sú pre nich slabé ohodnotené alebo ich odrádza cestovanie.

Prečo by sme mali pomáčať utečencom?

Keď ako veriaci kresťania premyšľame nad osudom utečencov, samé od seba nám prichádzajú na myseľ slová Ježiša Krista o tom, pre koho je pripravené nebeské kráľovstvo: "Bol som hladný a dali ste mi jesť, bol som smädny a dali ste mi piť. Bol som poptýchný..." Neprichyliť ľudí, ktorým hrozí prenasledovanie, ba dokonca smrť by bolo v rozpore s týmito slovami. Nehovoriac už o príbehu Svätej rodiny, ktorá si utečenecko zažila na vlastnej koži, a to hneď po Kristovom narodení...

Slovenská katolícka charita poskytuje charitatívne a sociálne služby ľuďom v núdzi. Jedným z projektov Charity je aj Projekt RAFAEL, ktorého cieľom je integrácia cudzincov s udeľeným azyľom alebo doplnkovou ochranou na území Slovenskej republiky.

50 ročná žena pôvodom z Afganistanu prišla na Slovensko s piatimi deťmi. „Žila som v krajine plnej nepokojov, bombových útokov v neustálom strachu o život svojich detí, preto som sa rozhodla odísť. Vojna mi zničila nielen môj domov, ale zabila mi manželku. Nemala som inú možnosť ako utiecť a všetko opustiť.“ Momentálne žije rodina v Košiciach a snaží sa integrovať do slovenskej spoločnosti. Deti študujú na základných a stredných školách, dokonca jeden syn študuje na univerzite. Aj keď má rodina značné finančné a rôzne iné ťažkosti, sú radi, že môžu žiť v krajine, kde je pokoj.

Matka štvorčlenné rodiny z Iraku opisuje svoj príbeh: „Na Slovensko som prišla spolu s rodinou z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie v našej krajine. Necítila som sa bezpečne kvôli svojej etnickej pôvodu. Vo svojej rodnej krajine sme považovaní za národnostnú menšinu, ktorej životy ohrozujú príslušníci Islamského štátu. Mój manžel bol vojakom, ktorý utiekol zo služby. V prípade návratu mu hrozí trest smrti. Na základe týchto skutočností sme sa rozhodli odísť zo svojej krajiny za lepším a bezpečnejším životom spolu so svojimi dvoma deťmi. Chceme zabezpečiť lepšiu budúcnosť našim deťom, aby vyrástali v pokoji a bez strachu o svoj život. Na Slovensku chceme viesť plnohodnotný život, učiť sa slovenčinu, nájsť si prácu a ísť v ústrety lepšej budúcnosti bez vojen.“

V posledných mesiacoch sa v Európe výrazne zvýšil počet migrantov z Eritrie, africkej krajiny, ktorej 50% populácie tvoria kresťania. V krajine vládne vojenská diktatúra a do armády musia na dlhý čas nastúpiť aj všetky ženy a to väčšinou proti vlastnej vôli. Mnohé z nich sa preto pred národnou vojenskou službou a inými problémami, v ktorých sa krajina zmlieva, rozhodnú utiecť. Medzi nimi sa ocitla aj 28 ročná matka s 1,5 ročným dieťaťom, ktorá sa usiluje začať nový život v Bratislave bez podpory rodiny a priateľov. Pri jednom z rozhovorov so sociálnou pracovníčkou povedala: „Pán Boh je s tebou, Pán Boh je pri každom tvojom kroku. Pozri sa na mňa, nemám nič a Pán sa o mňa stará...“

Sv. Otec František hovorí:

„Ježiš Kristus stále čaká, že ho spoznáme v migrantoch a utečencoch, v odidencoch a vyhnancoch a aj takto nás volá, aby sme sa delili o svoje zdroje a občas sa aj vzdali niektorých darov, ktoré sme dostali.“

Podporte prácu s utečencami na Slovensku i v zahraničí ľubovольným peňažným príspevkom na číslo účtu 2945463097/1100.

variabilný symbol 229 - utečenci v zahraničí bez geografického rozlíšenia

variabilný symbol 230 - pomoc utečencom na území SR a ich integrácia

(účet v tvare IBAN: SK93 1100 0000 0029 4546 3097)

Viac informácií o problematike utečencov sa dozviete na www.charita.sk.

Spracované podľa letáku, ktorý bol pripravený s podporou Konferencie biskupov Slovenska.

Príloha: Leták

 Farská charita - úvodná stránka

Katolícka charita v spolupráci s KBS pripravila leták o utečencoch